

1986, 20. června – Sdělení VONS č. 536 „Bratři Wonkové uvěznění“ o domovních prohlídkách u Jiřího a Pavla Wonkových, jejich vzetí do vazby a obvinění z trestného činu pobuřování.

Dne 26. 5. 1986 provedli příslušníci Státní bezpečnosti domovní prohlídky u Pavla Wonky, nar. 23. 1. 1953, bytem Pražská 384, Vrchlabí, okres Trutnov, a u jeho bratra Jiřího Wonky, nar. 8. 4. 1950, bytem v Novém Městě nad Metují, okres Náchod. Při prohlídkách, které nařídil kpt. Antonín Moravec z KS SNB v Hradci Králové, bylo zabaveno větší množství písemností.¹ Pavel Wonka byl obviněn z trestného činu pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a tr. zákona. Oba bratři byli vzati do vazby, přičemž není známo, v čem měl jejich trestný čin konkrétně spočívat.²

Podle nepotvrzených zpráv souvisí celá akce proti bratrům Wonkovým s nedávnými volbami do zastupitelských sborů. Pavel Wonka se totiž letos rozhodl ve volbách kandidovat, což sdělil Ústřední volební komisi. Po zamítavé odpovědi oznámil, že volby v okrese nebude považovat za právoplatné a že se obrátí na ústavní soud. (Tento soud v Československu neexistuje, i když jeho zřízení bylo vyhlášeno ústavním zákonem v r. 1968.) Těsně před volbami byl hledán SNB, v tu dobu se však nezdržoval doma, a byl proto i se svým bratrem zadržen až 26. 5. 1986.³

Pavel Wonka je automechanik a v trutnovském okrese je znám jako zastánce lidských práv a jako člověk, který díky své znalosti zákonů účinně pomohl mnoha svým spoluobčanům, postiženým nezákonnými či nesprávnými postupy úřadů. Byl v této souvislosti různě pronásledován a v letech 1984–85 čtrnáct měsíců vězněn (viz naše sdělení č. 394)⁴. Jeho bratr J. Wonka je vedoucí skladu a má pětileté dítě. Bratři Wonkové jsou ve věznicí MS v Hradci Králové. Jejich matka, pí Gerta Wonková, bydlí v Pražské ulici č. 378 v Trutnově.⁵

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 9, s. 13–14.

POZNÁMKY

- ¹ Viz usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové kpt. Antonína Moravce z 26. 5. 1986 o provedení domovních prohlídek u J. Wonky a u P. Wonky uložená in: LP, Sb. VONS, inv. č. 334, sign. IV/2, kart. 57. Pavel Wonka podal téhož dne proti oběma usnesením o provedení domovních prohlídek stížnost, neboť byla nepřezkoumatelná – obsahovala pouze právní kvalifikaci bez žádného označení skutku, pro který byl trestně stíhán. Ve své stížnosti zároveň podal námitku proti podjatosti všech orgánů prokuratury v celém Československu a žádal o postoupení jeho podání k rozhodnutí Federálnímu shromáždění ČSSR. LP, Sb. VONS, inv. č. 334, sign. IV/2, kart. 57.
- ² Protokol o zadržení P. Wonky vypracovaný 26. 5. 1986 příslušníky odboru vyšetřování StB Správy SNB Hradec Králové viz in: ABS, osobní vězeňský spis Pavla Wonky, zákl. č. 55664.
- ³ Podle zprávy o zatčení bratrů Wonkových Jiří i Pavel Wonka předpokládali, že se je pokusí příslušníci SNB pod nějakou záminkou těsně před volbami vzít do vazby, neboť kdo je ve vazbě, nemůže volit ani být volen. Již ve čtvrtek 22. 5. 1986 byl pozorován okolo bytů bratří Wonkových velký ruch, jezdili kolem něj auta s civilními poznávacími značkami i vozidla VB. Pavlovi Wonkovi se však podařilo skrýt a zadržen byl spolu se svým bratrem Jiřím až po skončení voleb v pondělí 26. 5. 1986. Viz text „Reportáž o zatčení Pavla a Jiřího Wonky“ uložený in: LP, Sb. VONS, inv. č. 334, sign. IV/2, kart. 57.
- ⁴ Dokument č. 397.
- ⁵ K případu Jiřího a Pavla Wonkových viz dále sdělení VONS č. 544, 585, 625, 626, 638, 640, 648, 649, 667, 673 a 859, dokumenty č. 547, 588, 628, 629, 641, 643, 651, 652, 670, 676 a 863. K případu viz dále mj. studii Davida FRODLA: „Nezávislý kandidát Pavel Wonka“ in: *Východočeské listy historické*, 2009, č. 26, s. 131–144.